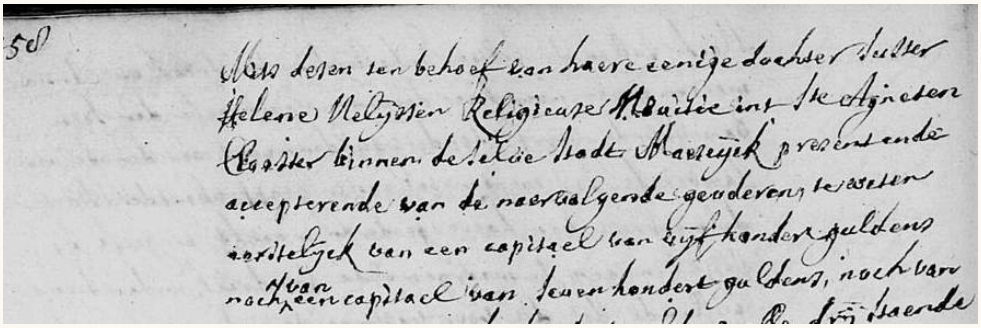
De enige dochter van Anne Marie Housmans

Drie notariële inschrijvingen rond Helena’s voorgenomen professie

In november 1720 regelden Anne Marie Housmans en haar dochter Helena Nelissen in Maaseik wat er met hun goederen zou gebeuren bij Helena’s intrede in het Sint-Agnetenklooster. Twee notarissen noemen moeder en dochter. Daarmee is de identiteit van de dochter op bladzijde 257 van Fabri’s register bewezen.

Fabri, blz. 258, bovenaan. De naam van Helena volgt op de woorden over de enige dochter.

22 november 1720 · De dote

Fabri noemt Anne Marie weduwe van Jan Nelissen. Zij doet ten behoeve van Helena afstand van haar vruchtgebruik op de beschreven rentekapitalen en grond. Helena brengt deze in als dote. Bij twee stukken grond behoudt de moeder haar leven lang het vruchtgebruik. Het klooster is haar vierhonderd gulden verschuldigd. Zij verklaart het bedrag te hebben ontvangen. Op blz. 259 staat onder meer Helena’s ondertekening.

23 november · De overige goederen

Een volgende inschrijving noemt Helena opnieuw de enige dochter. De moeder doet afstand van haar rechten op de overige goederen. Helena schenkt die aan haar moeder, die erover mag beschikken. De inschrijving breekt op blz. 260 af in de slotformule. Een afzonderlijke ondertekening is hier niet zichtbaar.

24 november · De moeder als erfgenaam

Hermannus Craens legt in akte 142 vast dat Helena die dag professie wil doen. Zij verklaart dat niemand haar nader in den bloede bestaat dan haar moeder en benoemt haar tot universele erfgenaam. Beiden ondertekenen. De akte documenteert Helena’s voornemen en haar beschikking. Een afzonderlijke inschrijving van de afgelegde geloften zou de voltrekking bevestigen.

Wat dit voor Petrus betekent

Helena’s akten leggen een moeder-dochterrelatie in het gezin Housmans–Nelissen vast. Ze geven geen verwantschapsformule die Elisabeth Housmans, weduwe Coenen, of Harlindis Benaers met de in 1693 gedoopte Petrus verbindt. De doopbewerking van de Heemkring Kinrooi geeft voor Helena 2 november 1696 te Maaseik. De woorden “enige dochter” gelden voor 1720. Daaruit volgt geen sterfdatum voor haar zus Maria Catharina.

De twee testamenten

Hendrickx vermeldt Anna Maria Housmans, weduwe van Joannes Nelissen, op 27 mei 1747 te Maaseik bij J.H. van Reij. Elisabeth Housmans, weduwe van Andreas Coenen uit Elen, staat vermeld op 18 juli 1754 te Luik bij P.G.L. Lenaerts. De lijst verscheen in Vlaamse Stam, II (1966), nr. 3, en is herdrukt in De Maaseikenaar 1995/4. De inleiding en Ida Agnes Bollen staan op blz. 202. Beide Housmans-vermeldingen staan op blz. 203.

Voor het testament van 1754 is de levensstatus van de bedoelde Petrus beslissend voor de vergelijking met de oudere Elense Petrus × Petronella Severijns, voor wie het dossier september 1747 als overlijdensmaand opgeeft. Een aantoonbaar levende zoon van Petrus × Harlindis in 1754 zou tegen die identificatie pleiten. Voor Kessel bij Goch is daarnaast een eigen aanknopingspunt nodig, zoals Anna Wolters of een herkenbare woonplaats.

Welke archieftoegangen zijn gecontroleerd?

Hasselt, toegang 784. AGATHA bevestigt de verzameling Marcel Hendrickx en de inventaris van Nijssen en Raskin (2002). De online beschrijving geeft geen stuklijst. De afzonderlijke oorkondenlijst 783 bevat 165 nummers. Nr. 162 is gedateerd 6 april 1750, nr. 163 op 5 augustus 1757. Nr. 165 bevat ongedateerde fragmenten. De twee testamentdata komen onder de gedateerde oorkonden niet voor.

Luik, notariaat. In AGATHA zijn de fondstitels met bewaarplaats Rijksarchief Luik, rubriek Notariaat en jaar 1754 gecontroleerd (269 resultaten). Geen fondstitel identificeert P.G.L. Lenaerts. G.L. Leonis van Luik, R2/903, heeft andere initialen en een andere naam. Een protocollink naar Elisabeths testament blijft open. De papieren inventaris 784 is de gerichte ingang voor het losse Maaseikse exemplaar.

Bewijsstand: Helena op Fabri blz. 257–259 is BEWEZEN. Maaseik 1693 = Peter × Anna Wolters en Maaseik 1693 = Petrus × Petronella Severijns blijven elk KANDIDAAT. De oorspronkelijke teksten van de testamenten van 1747 en 1754 ontbreken in deze ronde.

Hendrickx 1995/4, blz. 202–203

Archiefinventaris 784

Oorkondenlijst 783

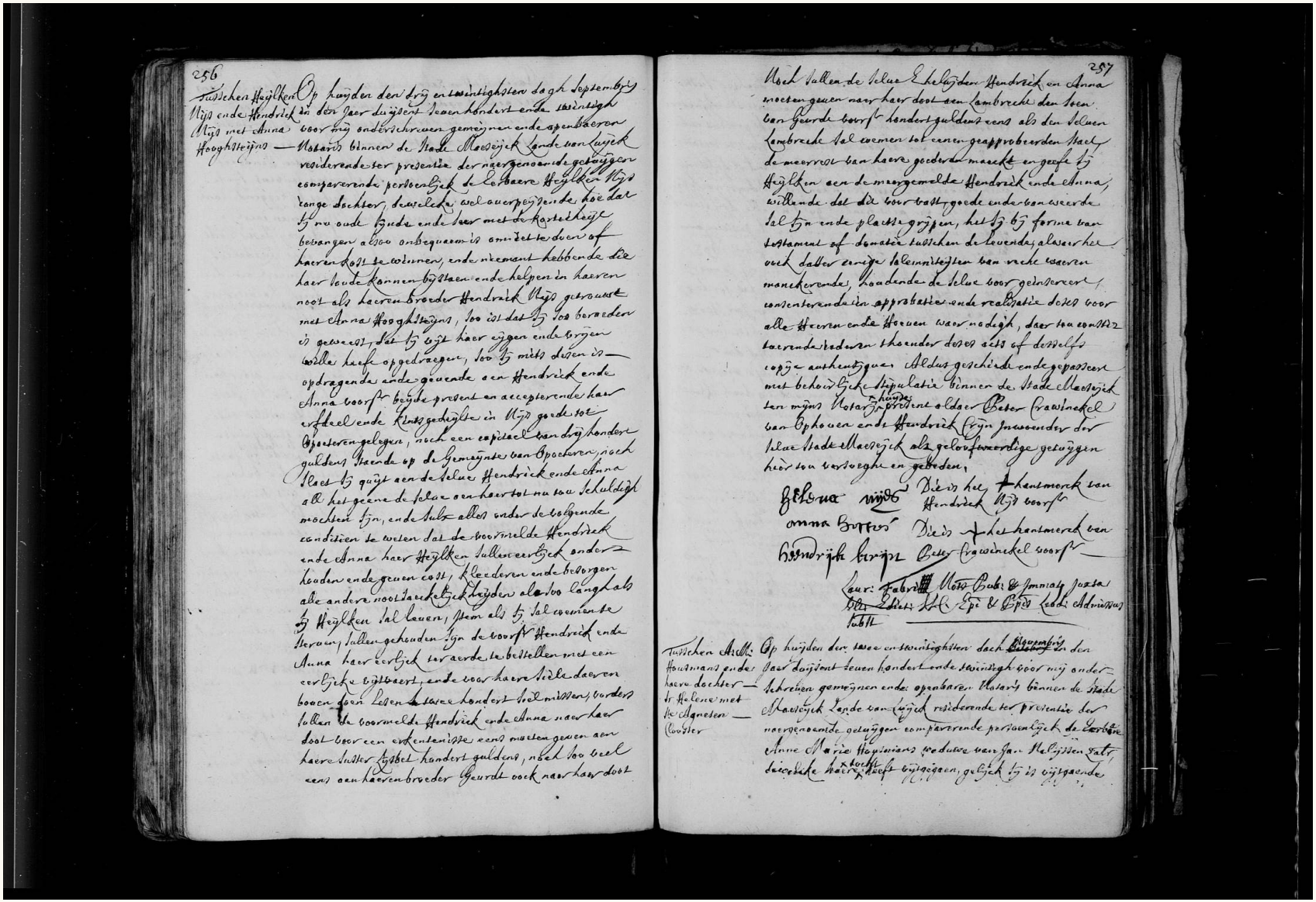
Repertorium Fabri, blz. 29

Doopbewerking Kinrooi

Notarisindex Maaseik

LAURENS FABRI / REGISTER 5 / BLZ. 257

DGS 009003916 · Beeld 133

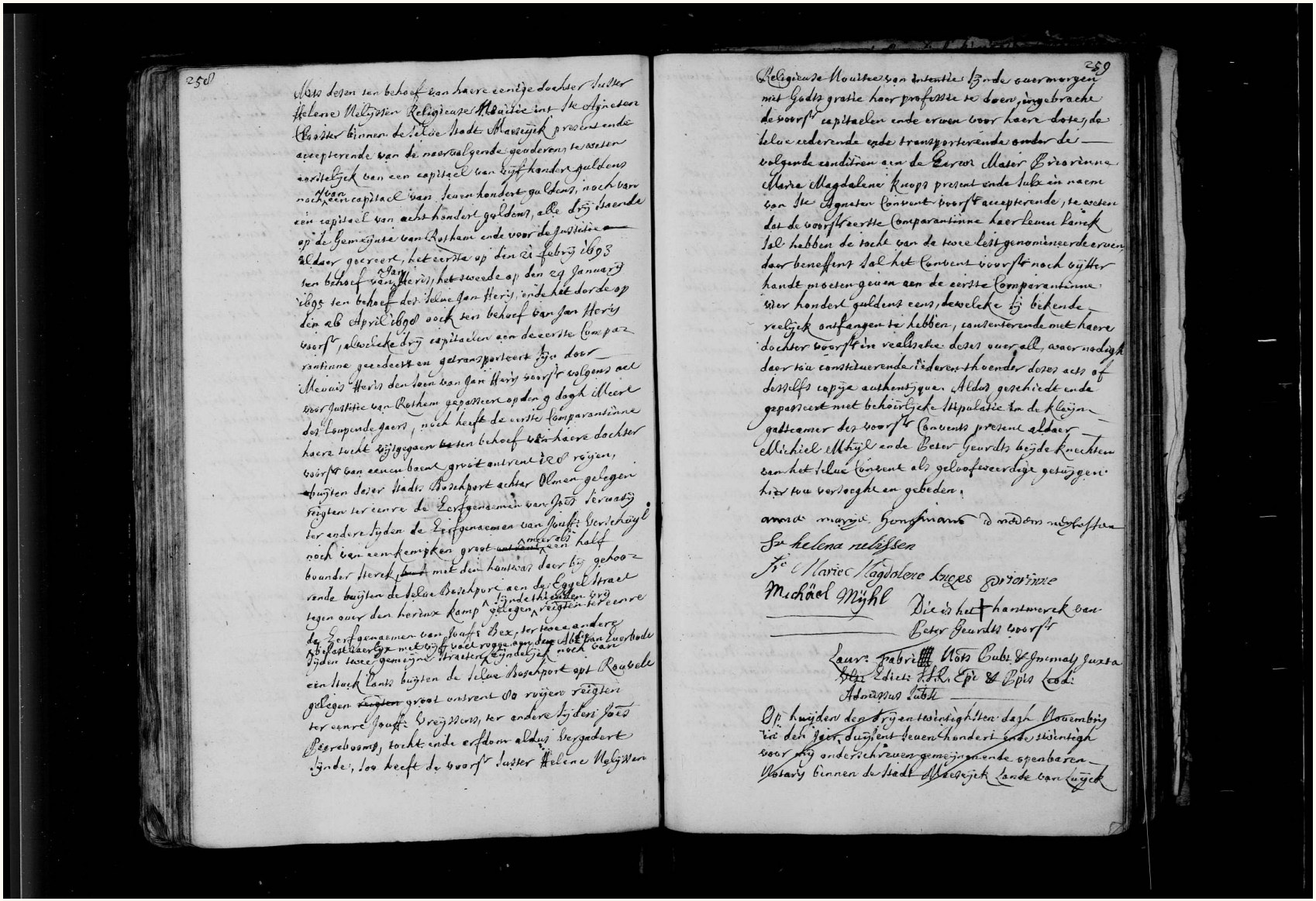

De akte van 22 november begint rechtsonder. Anne Marie Housmans verschijnt als weduwe van Jan Nelissen.

Open beeld 133 bij FamilySearch

LAURENS FABRI / REGISTER 5 / BLZ. 258–259

DGS 009003916 · Beeld 134

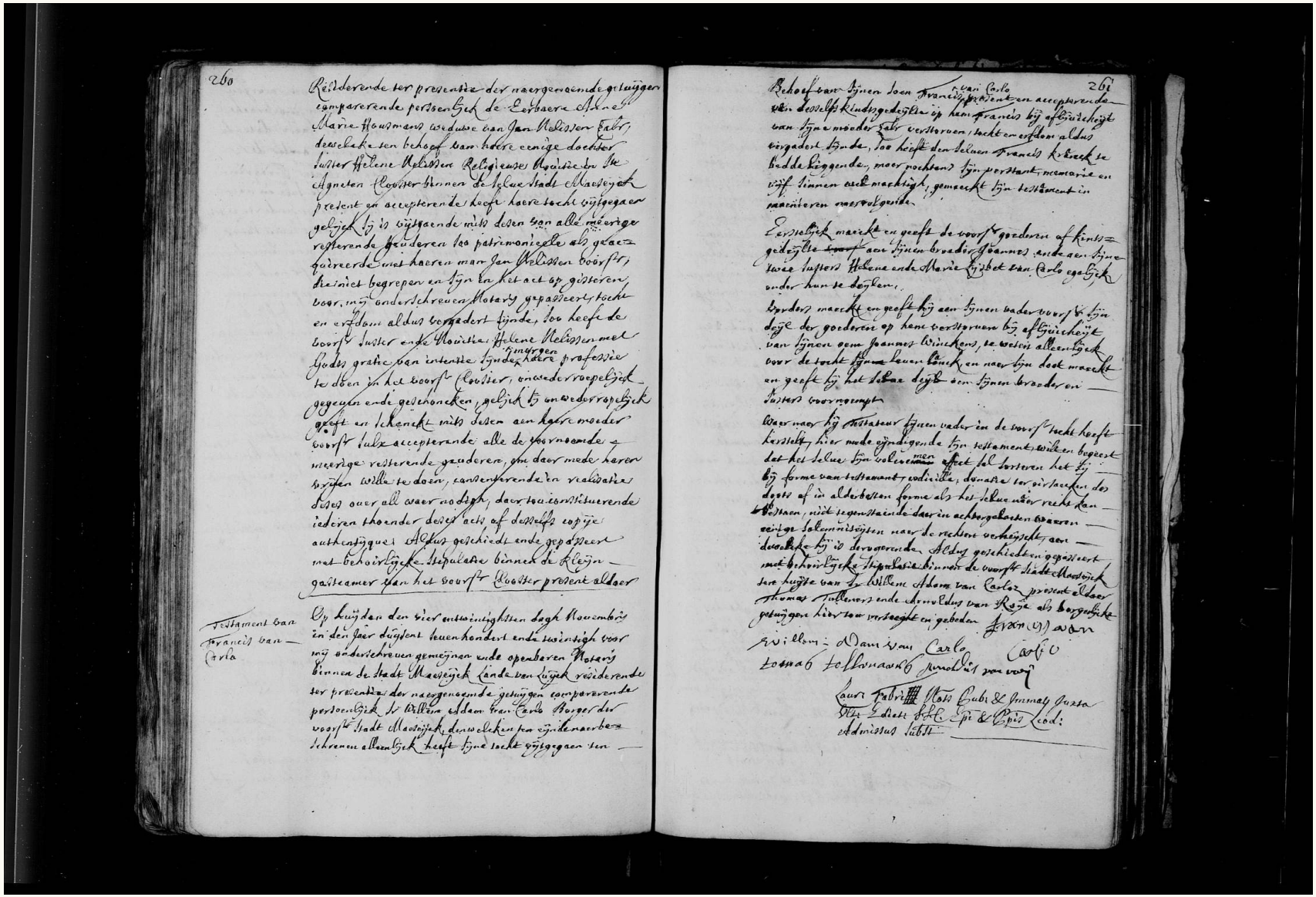

Links staan Helena's naam en de woorden over de enige dochter. Rechts staan de dote, de kwijting en de ondertekening. Onderaan begint de verklaring van 23 november.

Open beeld 134 bij FamilySearch

LAURENS FABRI / REGISTER 5 / BLZ. 260

DGS 009003916 · Beeld 135

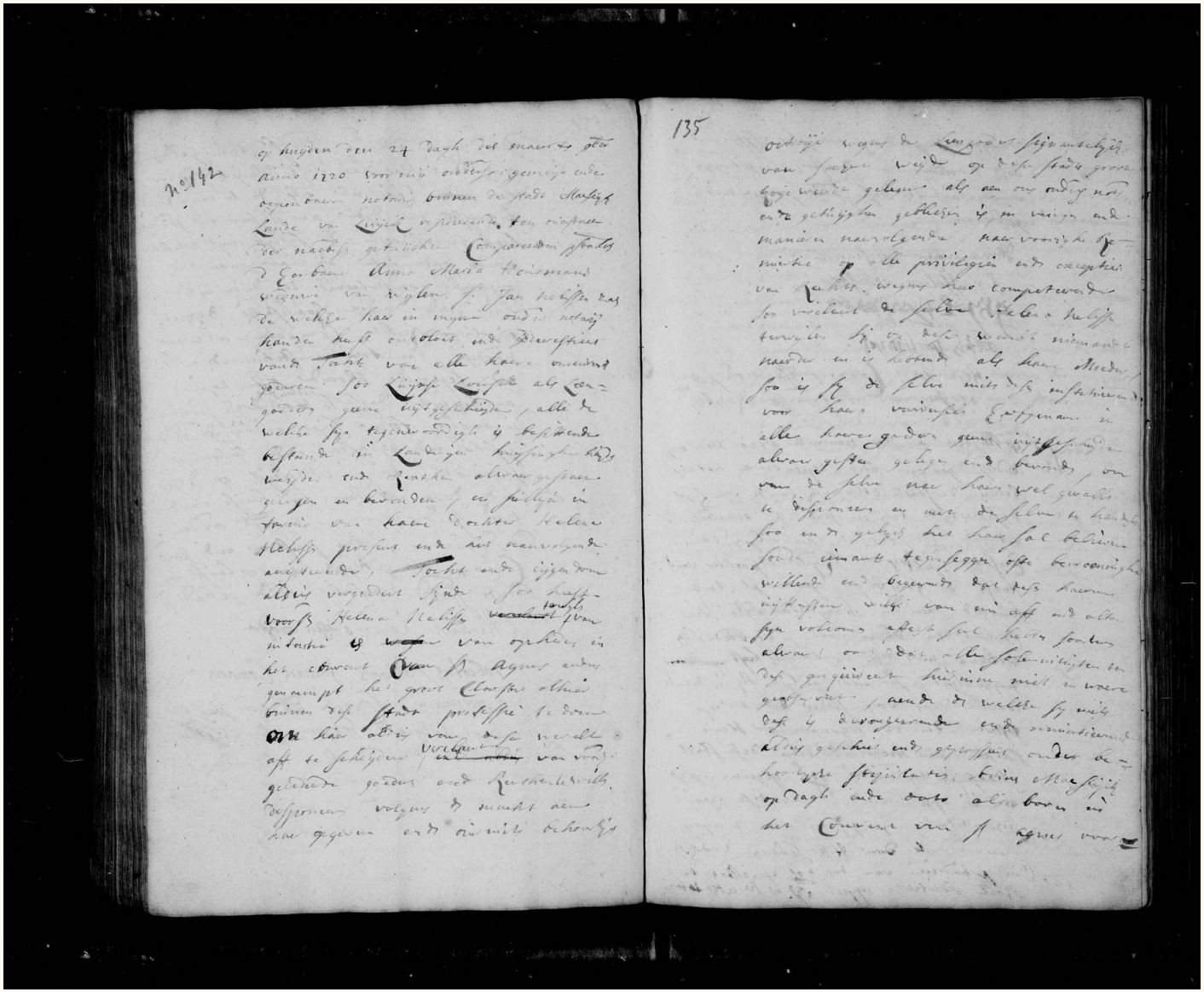

Links staat het vervolg over de overige goederen en de schenking aan de moeder. Lager op dezelfde bladzijde begint het testament van Francis van Carlo.

Open beeld 135 bij FamilySearch

HERMANNUS CRAENS / REGISTER 1031 / FOL. 134V–135R

DGS 009003915 · Beeld 815

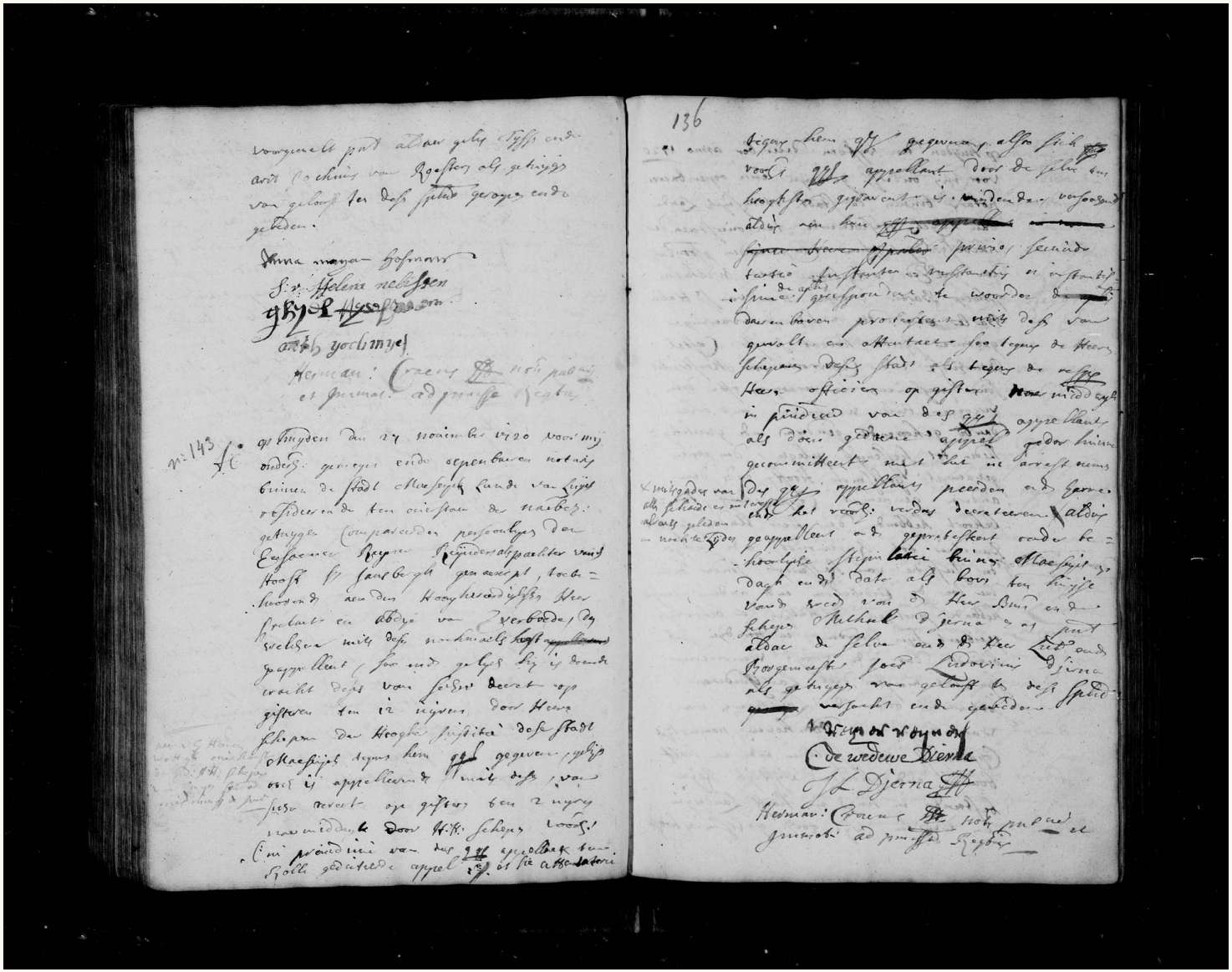

Nr. 142 begint links met de datum, de weduwe en haar dochter. Op het rechterblad benoemt Helena haar moeder tot universele erfgenaam.

Open beeld 815 bij FamilySearch

HERMANNUS CRAENS / REGISTER 1031 / FOL. 135V

DGS 009003915 · Beeld 816

Linksboven eindigt nr. 142 met de getuigen en de ondertekeningen. Onder het slot begint nr. 143 van 27 november.

Open beeld 816 bij FamilySearch